

Školní vzdělávací program

Školní družina

Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka,

A. Kučery 20, příspěvková organizace

Sídlo: A. Kučery 1276/20, 700 30 Ostrava-Hrabůvka

Zelená na cestu

Obsah

Zelená na cestu	1
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ	4
3. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	4
4. DÉLKA A ČASOVÝ PLAN VZDĚLÁVÁNÍ	5
5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	5
6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	5
7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	9
8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁNÍ	10
9. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	10
10. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	10
11. EKONOMICKÝCH PODMÍNKY	11
12. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	11

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, A. Kučery 20, příspěvková organizace
Adresa školy:	A. Kučery 1276/20, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
Ředitel:	Mgr. Rostislav Pytlík
Vedoucí vychovatelka:	Zuzana Zapletalová
Zřizovatel:	Statutární město Ostrava Městský obvod Ostrava-Jih Horní 791/3 700 30 Ostrava-Hrabůvka
Kontakty	
Telefonní číslo:	+ 420 723 790 353
E-mail:	druzina@zsakucery.cz
Další informace:	www.zsakucery.cz
IČO:	70944652

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina je dvoupodlažní budova umístěna mimo areál školy. V přízemí budovy se nachází jídelna, kterou využívají nejen žáci naší školy, ale i studenti gymnázia. Dále se zde nachází šatny pro ŠD, umývárna a sociální zařízení pro chlapce. První poschodí využívá školní družina. Jsou zde herny, relaxační místnost s TV, místnost pro výtvarné a pracovní činnosti, dvě šatny a sociální zařízení pro dívky.

Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace žáků 1. až 5. ročníku. Zařízení plní funkci relaxační, kompenzační, výchovně vzdělávací a sociální. Umožňuje dětem společnou činnost mimo vyučování v nestresujícím funkčním prostředí, které splňuje podmínky podnětnosti, navozuje kreativitu a odpovídající seberealizaci. Režim školní družiny umožňuje dostatek pohybu a sportovních aktivit.

3. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Hlavním posláním školní družiny je prostřednictvím volnočasových aktivit vybavit žáka žádoucími vědomostmi, dovednostmi a postoji.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je činnost založená na prožitcích dětí, která obohacuje sebepoznání, rozšiřuje vědomosti, dovednosti a navozuje kladné emoce.

Školní vzdělávací program pro školní družinu tvoří jeden organizační celek se ZŠ. Školní družina vytváří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika. Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti, usilujeme o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům.

Budeme:

- poznávat nové volnočasové aktivity k účelnému naplnění volného času
- utvářet pozitivní vztahy mezi žáky, rodiči a pedagogy
- posilovat pozitivní vztah k širokému a blízkému okolí
- dodržovat pravidla slušného chování a otevřené komunikace
- posilovat morálně volné vlastnosti a smysl pro fair play
- aktivně přistupovat k začleňování se do společnosti a k prevenci sociálně patologických jevů

Při sestavování ŠVP školní družiny byl brán zřetel zejména:

- věkové a individuální podmínky účastníků
- personální, materiální a specifické podmínky školy – dopravní a školní hřiště, bazén
- zájmy a očekávání žáků a rodičů
- ekonomické podmínky

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLAN VZDĚLÁVÁNÍ

Ranní provoz školní družiny

6:00 h - 7:40 h

Odpolední provoz školní družiny

11:40 h - 16:00 h

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje těmito formami:

- pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností
- příležitostnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností – diskotéky, výstavky prací, sportovní aktivity, zábavná odpoledne
- práce vlastních zájmových útvarů - plavání
- nabídky spontánních činností – rekreační a odpočinkové hry, možnost sledování TV, poslech pohádek, hudby, odpočinek a relaxace na koberci, stolní a deskové hry, volné kreslení, sportovní vyžití

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program pro školní družinu navazuje na program školy, s níž tvoří jeden organizační celek. Školní družina zajišťuje ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

ŠD pomáhá škole i rodině rozvíjet velmi důležité kompetence žáků. Výchovná práce ve školní družině má svá specifika, jimiž se liší od organizace vzdělávání ve škole. Při tomto vzdělávání se vychází z požadavků pedagogiky volného času:

- pedagogické ovlivňování volného času - vychovatelka navozuje a motivuje nejrozličnější činnosti, nabízí aktivity nápadité, přitažlivé
- dobrovolnost - činnosti jsou přiměřené věku a mentálnímu stavu dětí
- zajímavost a zájmovost - postupy a náměty jsou co nejpestřejší
- volba aktivit, při kterých se uplatní všechny děti
- citlivost a citovost - činnosti by měly dětem přinášet radost, povzbuzení - kladné emoční zážitky
- prostor k seberealizaci - dítě objevuje samo sebe (kladné hodnocení) a vytváří si prostřednictvím činnosti v oddělení sociální kontakty

Základním prostředkem činnosti školní družiny je tedy hra založená na prožitcích dětí, která obohacuje sebekognání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je založen na činnostech vyplývajících ze zájmu a potřeb dětí. V průběhu výchovně vzdělávací práce ŠD se prolínají organizované a spontánní činnosti, skupinové a individuální působení. Při činnostech ve školní družině se budeme pohybovat v pěti tematických okruzích:

Člověk a jeho svět

- Místo, kde žijeme:
 - vztah ke své škole, městu, státu (vycházky, výlety, poznatky z cest)
- Lidé kolem nás:
 - příbuzenské vztahy v rodině
 - vztahy mezi dětmi
 - vztahy ke škole
 - pravidla soužití
 - chování lidí - pravidla slušného chování o principy demokracie
 - základní lidská práva a práva dítěte
 - práva a povinnosti
 - mediální výchova
- Lidé a čas:
 - regionální pověsti a báje
 - tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
 - orientace v čase

Člověk a příroda

- Rozmanitost živé a neživé přírody
- ochrana přírody - praktické poznávání přírody
- proměny přírody, roční období
- činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
- likvidace odpadů — třídění odpadů

Člověk a jeho zdraví

- poučení o zdraví a nemocech
- osobní hygiena a prevence úrazů, bezpečnost při všech činnostech
- poznáváme své tělo
- otužujeme se častým pobytem venku za každého počasí
- hovoříme o zdravém životním stylu
- návštěva lékaře

Tělovýchova a sport

Předpokládá se spontánní využívání jednoduchých, bezpečných pohybových činností s velkým motivačním nábojem pro přirozenou potřebu pohybu a možnosti dětí. Výkon jako takový nebude cílem, ale spíše prostředkem pro racionální odpočinek, zábavu a kompenzaci jednostranné, převážně duševní činnosti. Pokud možno budou děti většinu času trávit v přírodě, na školním hřišti.

Výtvarná výchova a pracovní činnosti

Výtvarný vývoj je podstatnou a složitou součástí celkového psychického rozvoje dítěte školního věku. I školní družina je místo pro utváření uvolněného a přátelského ovzduší, místo, kde se děti seznamují s výtvarnými materiály, nástroji a technikami. Cílem je vlastně napovědět dětem, jak si pohrát s docela obyčejným materiálem jako je papír, kousek látky, dřevo ap. Je velmi důležité podnítit u dětí radost z jednoduchých věcí a rozvíjet techniku dovednosti. Nezanedbatelné je rovněž cvičení trpělivosti, pečlivosti a přesnosti. Dětem nenásilně vstupovat do povědomí tím, že každý jejich úkon, který provádějí, je důležitý a může ovlivnit celý výsledek - finální výrobek. Radost ze zdařilé práce je pocit nenahraditelný.

- při volbě námětů dodržovat posloupnost
- od nejjednoduššího ke složitějšímu nutná motivace pro vzbuzení zájmu o činnost
- experimentace, manipulace materiálem a nástroji
- procvičování a rozvíjení jemné motoriky, koordinaci zraku a rukou
- maximální využití odborné literatury a vhodných časopisů

V těchto tematických okruzích budeme rozvíjet určité kompetence:

Kompetence k učení

Žák:

- učí se s chutí
- započatou práci dokončí
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby
- klade si otázky a hledá odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy
- získává vědomosti z různých pramenů a zdrojů
- kriticky zhodnotí své výkony

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- všímá si dění kolem sebe a snaží se řešit podobné problémové situace
- problém se snaží pochopit
- přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
- promýšlí a plánuje řešení problému
- při řešení nachází shodné, podobné a odlišné znaky
- hledá různé způsoby řešení
- přizpůsobuje se změnám

- svá rozhodnutí se snaží obhájit
- postupně si začíná uvědomovat zodpovědnost za své rozhodnutí
- v případě obtíží je houževnatý, požádá o pomoc
- řeší problémy, na které stačí; náročnější s pomocí dospělého

Kompetence komunikativní

Žák:

- myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami
- vyjadřuje vlastní názor
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i se spolužáky
- promlouvá na veřejnosti
- účinně se zapojuje do diskuse
- řeší konflikty
- vyjadřuje své kladné pocity ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí řečí, gestem
- vyjadřuje se i písemně
- naslouchá druhým
- využívá informační a komunikační prostředky
- vybírá si potřebné informace
- komunikuje kultivovaně

Kompetence sociální a personální

Žák:

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svých nápadů, odpovídá za své jednání a nese důsledky
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit
- respektuje dohodnutá pravidla
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- postupně si vytváří pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanské a činnostní

Žák:

- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých
- chová se ohleduplně k přírodnímu a společenskému prostředí
- respektuje sociální a kulturní prostředí tradice, hodnoty
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

- projevuje se jako svobodná a zodpovědná osobnost
- uplatňuje svá práva
- naplňuje své povinnosti
- je tolerantní, ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- učí se žít společně s ostatními lidmi

Kompetence pracovní a trávení volného času

Žák:

- účelně tráví volný čas - orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic
- volí vhodné nástroje a pomůcky, naučí se je držet, přenášet a správně podávat
- bezpečně zachází s nástroji, základními čistícími prostředky i zpracovávaným materiálem
- osvojí si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí a umí je využít i v běžném životě
- udržuje osobní čistotu (čisté, neupocené ruce)
- pracuje na vhodné pracovní podložce
- ohlásí případný úraz
- vymezí si místo pracovní činnosti a připraví si pomůcky, materiál a nářadí
- udržuje pořádek na pracovní ploše i během práce
- provádí základní úklid pracovních ploch, nářadí, pomůcek a nádobí
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby
- kriticky zhodnotí své výkony
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje
- získává vědomosti z různých pramenů a zdrojů
- získané poznatky dává do souvislostí
- zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Aktivity dětí ve školní družině jsou operativně přizpůsobovány aktuálnímu stavu a situacím a jsou systematicky rozvíjeny. Činnostmi ve ŠD budeme posilovat, rozvíjet a upevňovat více kompetencí, půjde tedy o komplexní působení.

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Školní družina nabízí možnost integrace žáků s SVP individuální formou. Tito žáci jsou zařazováni do všech forem zájmového vzdělávání a je jim věnována průběžná zvláštní pozornost.

Pro rozvoj talentovaných žáků ŠD nabízí další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu.

8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁNÍ

Činnost ŠD je otevřena žákům 1. až 5. ročníku, kteří mají zájem o zájmové vzdělávání. Účast je založena na dobrovolnosti.

Zápis do ŠD probíhá každoročně ve dvou termínech. Žáka do ŠD přihlašují rodiče nebo zákonní zástupci na celý školní rok. Rodiče vyplní obdrženou přihlášku a odevzdají vedoucí vychovatelce do konce června (u 2. až 4. ročníků) a 1. týden v září (u 1. ročníků). Po domluvě je možno přihlásit dítě do ŠD během celého školního roku. Přihláška je platným dokumentem školy. O zařazení účastníka rozhoduje ředitel školy.

Zákonný zástupce žáka, přihlášeného k pravidelné docházce do ŠD sdělí na přihlášce dobu pobytu a způsob odchodu žáka ze školní družiny.

Žáka ze ŠD lze odhlásit během školního roku písemnou žádostí odevzdanou na konci předcházejícího měsíce ukončení docházky. Ředitel školy může ukončit zájmové vzdělávání účastníka v případě opakovaného porušování nebo závažného porušení povinnosti účastníka zájmového vzdělávání.

9. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Školní družina je vybavena novým nábytkem, který odpovídá hygienickým normám, koberci, různými typy stavebnic, audiovizuální technikou, stolními hrami, které průběžně obnovujeme. V rámci školní družiny je využíváno školní a dopravní hřiště i bazén. Herny jsou účelově vybaveny dle věku a potřeb dětí. Vše odpovídá bezpečnostním a hygienickým předpisům.

Materiální vybavení pro jednotlivé formy činnosti:

- sportovní - míče, švihadla, kruhy, florbalové hokejky, házedla, soft tenis
- výtvarné a pracovní činnosti – výtvarný materiál, papíry všech rozměrů i barev, lepenky, vodové barvy, pastely, pastelky, látky, korálky, nůžky, lepidla
- rekreační a odpočinková – stolní hry, karetní hry, hračky pro námětové hry, časopisy, knihy, stavebnice

10. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

S dětmi ve školní družině pracují zkušené vychovatelky, které mají pro tuto práci plnou kvalifikaci a dále si ji prohlubují. Umí vytvářet příznivé sociální klima a používají širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku a schopnostem účastníků. Povinnosti vychovatelek vycházejí z Pracovního řádu pro pedagogické pracovníky. Služby vychovatelek jsou organizovány takovým způsobem, aby vždy byla účastníkům zajištěna optimální pedagogická péče. Vychovatelky spolupracují s třídním učitelem, jsou v kontaktu s rodiči, osobně, formou deníčků, e-mailů. S rodiči jednájí vychovatelky ohleduplně, taktně a diskrétně.

11. EKONOMICKÝCH PODMÍNKY

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty 200,- Kč za měsíc. Úplata se hradí buď na půl roku, nebo trvalým měsíčním příkazem na účet školy vždy nejpozději k poslednímu dni předchozího měsíce. Pokud za dítě není zaplacen poplatek vedoucí vychovatelka školní družiny o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení účastníka ze školní družiny.

Úplata může být snížena nebo prominuta:

- účastníkovi, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek, který podle zvláštního právního předpisu pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba
- účastníkovi, pokud má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči podle zvláštního předpisu a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena
- pokud skutečnosti výše uvedené prokáže řediteli školy

12. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Vychovatelky zajišťují bezpečnost a zdraví účastníků po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Žáci jsou poučeni o bezpečnosti v prostorách ŠD, o zákazu svévolného opuštění ŠD, o chování v ŠD i mimo ni a ochraně zdraví svého i spolužáků. Poučení se zapisuje do třídní knihy. Poučení vychovatelky provádějí před pravidelnou činností, prázdninami a plánovanými akcemi. Vychovatelka seznamuje žáky s nebezpečím ohrožující jejich zdraví.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura a skladba zaměstnání
- zajištění pitného a stravovacího režimu
- vyvážený stav tělesné duševní a sociální pohody
- prevence sociálně patologických jevů
- usměrňovat nepřizpůsobivé žáky (úzká spolupráce s třídním učitelem a rodiči), hledat klady v jejich činnosti, rozvíjet je, povzbuzovat
- dopravní výchova

V případě úrazu a nevolnosti využíváme školní lékárničky. Úraz zapíšeme do Knihy úrazů a vyrozumíme rodiče žáka.